

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ АРХЕОГРАФІЇ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА
ІМЕНІ М. С. ГРУШЕВСЬКОГО НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА
НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ

СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

2021 № 4 (160)

Головний редактор

С. М. Шуміло

Шеф-редактор

С. О. Павленко

Заступники головного редактора

В. О. Дятлов,
О. Б. Коваленко

Відповідальний секретар

В. В. Шуміло

Випускові редактори

С. А. Токарєв, Е. Л. Міден,
В. О. Чистяков

Редакційна рада

І. М. Аліференко, Г. В. Боряк, О. Я. Гаранін, І. Б. Гирич, С. Л. Лаєвський,
В. М. Лозовий, О. П. Моця, Ю. А. Мицик, Г. В. Папакін, М. О. Носко,
Н. Б. Реброва, Т. Розен, О. Г. Самойленко, В. А. Смолій, Ю. О. Соболю,
С. В. Шуміло, О. П. Реєнт

Редакційна колегія

А. М. Боровик, С. Ф. Веремєєв, О. М. Веремейчик, Г. В. Вертієнко, О. І. Галенко,
В. О. Дятлов, Я. В. Капранов, О. Б. Коваленко, І. В. Кондратьєв, Т. П. Льоннгрєн,
С. М. Ляшко, О. О. Маврін, Р. В. Маньковська, Є. Остапчук, А. М. Острянко,
В. М. Пекарчук, С. М. Плохій, В. М. Половець, О. А. Прігарін, О. Я. Рахно,
Г. Хаусман, В. Г. Ченцова, О. Є. Черненко, Д. Чишмеджиєв, Н. В. Шліхта,
К. М. Ячменіхін

З 02.07.2020 р. журнал включено до **категорії Б**

Переліку наукових фахових видань України,
публікації яких зараховуються до результатів дисертаційних робіт
зі спеціальностей **032 “Історія та археологія”** і **035 “Філологія”**

Статті журналу індексуються в **Google Scholar** та **OpenAIRE**

Журнал видається за фінансової підтримки з обласного бюджету Чернігівської області
в рамках обласної Програми підтримки розвитку інформаційної
та видавничої сфер Чернігівщини на 2021–2022 роки

Міністерство юстиції України. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації Серія КВ № 23837–13677Р від 03.04.2019

ISSN-print: 2518-7422

ISSN-online: 2518-7430

Адреса редакції: вул. Гетьмана Полуботка, 53, м. Чернігів, 14013, Україна

телефон для довідок: +38-(046)-295-7418

E-mail: pavlenkoso1955@gmail.com

Старий сайт журналу: siver-litopis.cn.ua

Новий сайт журналу: journals.uran.ua/index.php/2518-7422

INSTITUTE OF HISTORY OF UKRAINE OF THE NAS OF UKRAINE
M. S. HRUSHEVSKYI INSTITUTE OF UKRAINIAN ARCHEOGRAPHY AND
SOURCE STUDIES OF THE NAS OF UKRAINE
T. H. SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY «CHERNIHIV COLEHIUM»
NATIONAL ASSOCIATION OF LOCAL RESEARCHERS OF UKRAINE

SIVERIAN CHRONICLE

SCIENTIFIC JOURNAL

2021 № 4 (160)

Editor-in-Chief
S. Shumilo

Managing Editor
C. O. ПАВЛЕНКО

**Deputies
of the Editor-in-Chief**
V. Diatlov,
O. Kovalenko

**Executive
Secretary**
V. Shumilo

**Technical
Editors**
S. Tokariiev, E. Miden,
V. Chystiakov

Editorial Council

I. Aliferenko, H. Boriak, O. Haranin, I. Hyrych, S. Laievskiy, V. Lozovyi, O. Motsia,
Yu. Mytsyk, H. Papakin, M. Nosko, N. Rebrova, T. Rosén, O. Samoilenko, V. Smolii,
Yu. Sobol, S. Shumylo, O. Reient

Editorial Board

A. Borovyk, S. Veremeiev, O. Veremeichyk, H. Vertiienko, O. Halenko, V. Diatlov,
Ya. Kapranov, O. Kovalenko, I. Kondratiiev, T. Lönngren, S. Liashko, O. Mavrin,
R. Mankovska, J. Ostapczuk, A. Ostrianko, V. Pekarchuk, S. Plokyh, V. Polovets,
O. Prigarin, O. Rakhno, G. Hausmann, V. Chentsova, O. Chernenko,
D. Cheshmedzhiev, N. Shlikhta, K. Yachmenikhin

Since 02.07.2020 this Journal is included in the **category B**
of the List of scientific professional publications of Ukraine,
whose publications are included in the results of dissertations
in specialties **032 “History and Archaeology”** and **035 “Philology”**

Journal articles are indexed in **Google Scholar** and **OpenAIRE**

The journal is published with the regional budget support of Chernihiv region
within the Program
of information and publishing industry development in Chernihiv region for 2021–2022

Ministry of Justice of Ukraine. Certificate of State Registration of the Print Media
Series KV № 23837–13677R from 03.04.2019

ISSN-print: 2518-7422
ISSN-online: 2518-7430

Address of the Editorship: 53 Hetmana Polubotka Street, Chenihiv, 14013, Ukraine
Phone for reference: +38-(046)-295-7418

E-mail: pavlenkoso1955@gmail.com Old journal site: siver-litopis.cn.ua
New journal site: journals.uran.ua/index.php/2518-7422

ЗМІСТ

У глиб віків

<i>Синяк І.</i> «Били смертнимь боємь, и на вербѣ вѣшали стремглавь, и велѣли щекати аки псу по подь ихь ногами»: документи судової справи козака Федора Проскурненка (Частина перша)	4
<i>Петренко І.</i> Двоєженство у Гетьманщині XVIII ст.	14

Історія міст і сіл

<i>Огієвська Р.</i> Власність родини Кочубеїв у Батурині в XVII–XIX ст.	22
--	----

Церковна старовина

<i>Нижник Л.</i> Поховання прихожан П'ятницької церкви на погостах церков і монастирів м. Чернігова в кінці XIX – на початку XX ст.	28
<i>Глухенький А.</i> Архієпископ Іван Павловський як будівничий Української автокефальної православної церкви на Чернігівщині	33

Мовою документів

<i>Мицик Ю., Тарасенко І.</i> З нових документів до історії Сіверщини (XVII–XVIII ст.) (частина 21)	42
Україна та І. Мазепа на сторінках журналу «Europäische Fama» у 1706–1709 рр. (переклад та коментар <i>В. Дятлова</i>)	83

Розвідки

<i>Мартиненко В.</i> Повсякденне життя німецьких переселенців з СРСР на території імперського краю Вартегау	99
<i>Черняхівська О.</i> Діяльність Головної редколегії «Історії міст і сіл Української РСР» щодо створення архівних колекцій проєкту	111

Літературознавчі студії

<i>Шуміло С.</i> Уподібнення в православному богослужінні та агіографії як один із видів запозичення художнього принципу	120
<i>Сироїд О.</i> Духовна пісня в рецепції Олександра Терещенка	130
<i>Лілік О.</i> Семантико-стилістичні типи метафор у поетичній творчості Василя Стуса	138

Дослідницькі нотатки

<i>Шекун В.</i> Краєзнавча діяльність С. Д. Носа	145
<i>Тихолоз Н.</i> Таємниця смерті Петра Франка (до 80-х роковин примусової «евакуації»)	155

Рецензії. Огляди. Анотації

<i>Гордієнко Д.</i> Каппелер А. Нерівні брати. Українці та росіяни від середньовіччя до сучасності / Пер. з нім. В. Кам'янець. Чернівці: Книги-XXI, 2018. 320 с.	171
<i>Попружна А.</i> Білоус Н. За крок до вічності. Мешканці міст Волині у світлі тестаментів кінця XVI – XVII століть / Наталія Білоус. Київ: Інститут історії України НАНУ, Видавничий дім «Простір», 2021. 536 с.	176
<i>Баран І.</i> Тихолоз Н. Петро Франко. Формула долі (Життєпис на тлі доби): монографія. Львів: [Львівський національний літературно-меморіальний музей Івана Франка], 2021. 228 с., іл.	181

